

LJUDSKO-VJERNIČKA DIMENZIJA I EKLEZIJALNA UKORIENJENOST VJEROUČITELJA

JOSIP ŠIMUNOVIĆ

Sveučilište u Zagrebu
Katolički bogoslovni fakultet
Katehetski institut
Vlaška 36
10000 ZAGREB

Primljeno: 2. 2. 2001.
Pregledni članak
UDK 268:371.12

Sažetak

Ovjeroučitelju se pisalo u crkvenim dokumentima i stručnoj literaturi. O njemu se ne smije nikada prekinuti razmišljati. Autor u ovom članku govori o vjeroučiteljevoj ljudsko-vjerničkoj dimenziji i njenoj crkvenosti. Da bi bio što autentičniji navjestitelj Radosne vijesti, svakoga dana morao bi se ispitati o svojim kvalitetama i nastojanjima koji su u uskoj povezanosti s njegovim specifičnim pozivom i poslanjem.

Ključne riječi: vjeroučitelj, ljudskost vjeroučitelja, eklezijalnost vjeroučitelja, vjernička dimenzija vjeroučitelja

Zimska katehetska škola nastavlja svoj hod i rad i u trećem tisućljeću. Iako se o liku vjeroučitelja mnogo pisalo i raspravljalo, pogotovo u posljednjih deset godina prošlog stoljeća, otkako je vjeronauk opet ušao u odgojno-obrazovni sustav škole, nije neutemeljeno da i na početku novog milenija progovorimo o dimenzijama koje poput mozaika grade lik navjestitelja Evanđelja, službenika Crkve i države – vjeroučitelja. Zahvaljujem priređivačima i organizatorima ove Zimske katehetske škole, što su uvidjeli važnost te stavili naglasak na lik vjeroučitelja i na njegovo planiranje izvedbenog plana rada u nastavi školskog vjeronauka.

Ovo moje predavanje o ljudsko-vjerničkoj dimenziji i eklezijalnoj ukorijenjenosti vjeroučitelja, pokušat ću izreći kroz dvije činjenice iz vlastita života. Budući da se načelo korelacije poučava i naglašava u formaciji budućih vjeroučitelja i kateheta, ono će doći do izražaja i ovdje. Korelacija između religiozne pedagogije i matema-

tike. Kako? Da bih to izračunao, svoje ću godine umanjiti za zbroj godina koliko je vjeronauk nakon demokratskih promjena prisutan u školama i nekoliko pripremnih godina u kojima se razmišljalo o mogućnosti uvođenja školskog vjeronauka u sustav odgoja i obrazovanja. Rješenje jednadžbe jesu dvije spomenute činjenice. Progovorit ću kao još uvijek *učeci* stručnjak iz područja religiozne pedagogije i katehetike, koji ima manje godina nego što neki ovdje prisutni imaju radnog staža, te kao učenik od 14-17 godina koji još zaigrano *čući* u meni i koji otvorenim očima promatra ljude i svijet oko sebe. Jasno, te dvije dimenzije neću strogo odjeljivati. Vjerujem da će biti prepoznatljive u cjelini predavanja.

0. UVOD

Devedesetih godina prošlog stoljeća učenici su u školama dobili nov školski predmet. Vjeronauk. Bilo je zanimljivo vidjeti što će taj novi predmet donijeti i kako će

se uklopiti u već postojeći sustav oblikovanja osobe učenika. Mnogo se tada raspravljalo o tome kakav vjeronauk želimo, koji su njegovi ciljevi, kojim metodama treba graditi sat vjeronaučne pouke i tko može vjeronauk predavati. Da, veliko je pitanje bilo baš to tko može biti vjeroučitelj u školi, jer on je osoba, službenik Crkve i države koji je i te kako važan faktor prenošenja vjere i vjerskih istina u školskom okruženju.

Da bi vjeronauk bio što uspješniji i pravo uvođenje čovjeka u život vjere djelotvornije, potrebno je imati i dobre vjeroučitelje i katehete. »Današnji moderni svijet je potrebit pravih kateheta! Naša će sutrašnja mladež (što znači i društvo budućnosti) biti sačuvana ili razrušena, zastupati mir ili rat, biti za stvaranje svijeta braće ili svijeta nekih novih Kaina i Abela, ovisno i o tome da li će u tom svijetu biti dovoljan broj pravih odgojitelja vjere i ljubavi – kateheta.«¹ Dakle, važna je inkulturacija vjere koja se događa i uz pomoć kateheta i vjeroučitelja koji su pripadnici crkvene zajednice. Opći direktorij za katehezu naglašava da se u toj inkulturaciji vjere pred katehezu konkretno postavljaju različite zadatke. Naglašavam prvu: crkvenu zajednicu potrebno je smatrati glavnim čimbenikom inkulturacije vjere. »Izričaj i isto tako učinkovito sredstvo te zadatke jest kateheta koji zajedno s dubokim vjerskim osjećajem mora posjedovati živu društvenu osjećajnost i biti ukorijenjen u svoje kulturno ozračje.«²

Nijedna metodologija, koliko god bila savršena, ne može zamijeniti osobu katehete u fazama katehetskog procesa. Karizma kojom ga je obdario Duh, solidna duhovnost i vidljivo svjedočenje života predstavljaju dušu svake metode, a samo vlastite ljudske i kršćanske kvalitete jamče i bolju otvorenost i svijest adresata prema Božjoj stvarnosti.³

U oblikovanju svijesti mladih nemaju samo veliku ulogu vjeroučitelji nego i obitelj na prvom mjestu, a zatim škola i društvo u kojemu žive. Obitelj, škola i društvo tri su važna čimbenika za rast i odgoj mlada čovjeka. Zato je hvalevrijedno i međusobno pomaganje vjeroučitelja i roditelja, odnosno vjeroučitelja i škole.⁴

Biti vjeroučitelj danas je vrlo zahtjevno te može biti povezano s oduševljenjem, ali i sa razočaranjima, slabostima i raznim korekcijama i od strane Crkve i od strane pojedinaca.⁵

Poziv vjeroučitelja je velik dar – zato se i od njega traži da taj dar što bolje iskoristi.

1. TKO JE VJEROUČITELJ?

O vjeroučiteljima se mnogo pisalo u crkvenim dokumentima i stručnoj literaturi. Obično su se razlikovale dvije vrste vjeroučitelja: vjeroučitelj u školi, nerijetko nazivan i učitelj/nastavnik religije te vjeroučitelj ili kateheta u crkvenoj zajednici.⁶

1 A. MRVELJ, *Formiranje katehista za katehezu modernog vremena*, u: »Kateheza« 17(1995)2, 140-150, ovdje str. 150.

2 KONGREGACIJA ZA KLER, *Opći direktorij za katehezu* (u daljnjem tekstu: *ODK*), KS i NKU HBK, Zagreb 2000, br. 110.

3 Usp. *ODK* 156.

4 Usp. R. PALOŠ, *Vjeroučitelj i njegova uloga u Hrvatskoj danas*, u: »Kateheza« 16(1994)2, 94-110, ovdje str. 99.

5 Usp. J. BALOBAN, *Duhovno-vjernački identitet vjeroučitelja*, u: »Kateheza« 14(1992)1, 10-23, ovdje str. 23.

6 Više o tome možemo naći u djelu: M. PRANJIĆ (ur.), *Religijskopedagoško-katehetski leksikon*, KSC, Zagreb 1991 (u daljnjem tekstu: *RPKL*), i to u priložima: L. SORAVITO, *Vjeroučitelj* (str. 794-796); G. GATTI, *Služba vjeroučitelja* (str. 695-696); J. BULCKENS, *Duhovnost nastavnika religije* (str. 160-162); G. GATTI, *Duhovnost vjeroučitelja* (str. 162-163) i F. PAJER, *Nastavnik religije* (str. 500-502).

Vjeroučitelj je »pastoralni djelatnik koji posjeduje osnovnu ljudsku i kršćansku zrelost, te određenu pastoralnu stručnost. U ime crkvene zajednice kojoj pripada i po ovlaštenju biskupa ili zastupnika, promiče i vodi sustavan i postupan itinerarij kršćanskog odgoja za određenu skupinu naslovnika.«⁷

U Crkvi su svi pozvani biti navjestitelji i širitelji vjere, iako postoji određena razlika u ulogama. Svima u Crkvi treba biti jasno da vjeroučitelj nije i ne smije biti samo pripadnik crkvene hijerarhije, tj. biskup, svećenik ili đakon, odnosno redovnik ili redovnica, nego može biti i laik, bilo muškarac bilo žena.⁸

I Zakonik crkvenog prava u jednom svom zakonu izričito kaže: »Briga za katehizaciju, pod vodstvom zakonite crkvene vlasti, tiče se svih članova Crkve, svakoga prema njegovu djelu.«⁹

Prošla su vremena kada se postavljalo pitanje: tko smije biti vjeroučitelj? Prošla su vremena kada se to zvanje ostavljalo samo biskupima, svećenicima, đakonima i časnim sestrama. Danas se pak u svijetu, ali i kod nas, više postavljaju pitanja o stručnosti vjeroučitelja, njegovoj formaciji, njegovom osobnom i profesionalnom životu, njegovoj ljudskosti, duhovnosti i eklezijalnoj ukorijenjenosti.

Katehetska reforma, kada govori o profesionalnom profilu vjeroučitelja, govori o njemu kao svjedoku, učitelju i odgojitelju. Ovdje neću posebno govoriti o tim bitnim kvalitetama vjeroučitelja jer će one doći do izražaja u razmišljanju o ljudsko-duhovnoj dimenziji vjeroučitelja i njegovoj crkvenosti.

2. LJUDSKOST VJEROUČITELJA

Radno mjesto vjeroučitelja jest škola. On dolazi u školu, u zbornicu i razred gdje kolege profesori i nastavnici, a pogotovo učenici, »odvaguju i mjere zlatarskom va-

gom« njegovu osobu, njegovu stručnost i svakako humanost/ljudskost. Gledaju ga i promišljaju o tome kako se on kao vjeroučitelj samoostvaruje u svom pozivu.

Američki je psiholog A. Maslow u svom radu analizirao žive i povijesne osobe koje su po njegovu mišljenju bile samoostvarene. U svom radu trudio se isključiti pojedince jakih neurotičnih tendencija. Kao konačni rezultat istraživanja, dobio je sljedeće odlike koje rese zrelu, samoostvarenu osobu:

- prihvaćanje sebe, drugih ljudi i prirode,
- spontanost,
- usredotočenost na probleme,
- uspješan i uporan rad na objektivnim zadacima,
- uspješno opažanje stvarnost i lak odnos prema njoj,
- točan osjećaj i procjena situacije i ljudi,
- neovisnost o kulturi i sredini; ni laskanja ni kritike ne pomućuju njegov fundamentalni tijek razvoja,
- suosjećajnost s drugim ljudima i svijetom,
- nenametljivost, prijateljstvo i vezanost za obitelj,
- nesklonost pretjeranoj privrženosti, nametljivosti i prisvajanju,
- moralnost,
- demokratičnost,
- smisao za humor,
- kreativnost.¹⁰

Sve te karakteristike zrele osobe trebale bi ući u »inventar« vjeroučitelja. One jedno-

7 L. SORAVITO, *Vjeroučitelj*, u: *RPKL*, str. 794.

8 Usp. R. PALOŠ, *nav. dj.*, str. 96.

9 *Zakonik kanonskog prava*, Glas Koncila, Zagreb 1996, kanon 774, paragraf 1.

10 Usp. A. MASLOW, *Motivazione e personalità*, Armando, Roma 1973, str. 247-292, citirano prema: Ž. PULJIĆ, *Katehete-odgojitelji*, »Kateheza« 2(1980) 3,29-33, ovdje str. 32.

stavno određuju njegovu ljudskost i autoritet. H. R. Lückert razlikuje tako legitimni i nelegitimni autoritet. »Nelegitimni autoritet se postiže silom, sugestijom, imponiranjem i fascinacijom, dok se legitimni stvara samo povjerenjem koje proizlazi iz tropleta: priznanje – pažnja – ljubav.«¹¹

Vjeroučitelj u školi ima zadaću prenijeti istine vjere, pomoći učenicima da dođu do življene vjere, pripremiti ih i za život. On ih odgaja za Nekoga i za nešto. Odgaja svoje učenike da budu ljudi u punom smislu te riječi. Vrlo je korisno kada u tom odgoju dolazi do izražaja partnerstvo između vjeroučitelja i učenika. Vjeroučitelj je tu otvoren za kritičku solidarnost sa svojim učenicima, u kojoj dolaze do izražaja njihova pitanja kao izričaj svjetonazora i okruženja u kojem žive.¹²

V. Dermota u svojoj knjizi »Roditeljima i odgojiteljima o odgoju« lijepo kaže, kakav se odgajatelj traži: »Odgajatelj mora biti sretan, iz sreće se rađa ljubaznost, iz ljubaznosti prijateljstvo, iz prijateljstva privlačnost, a iz privlačnosti zadovoljstvo. Samo uz sretnog odgajatelja bit će i odgajani sretni. A što na svijetu može biti ljepše, nego da druge usrećimo!«¹³

Mnogi danas odgajanje nazivaju umjetnošću, što ono zaista i jest. »Odgajanje je zajednički sklad intuicije i neprestanog zalaganja. Odgoj je uzajamni dijalog, susret srdaca, predlaganje vrijednosti i odgovor pristanka,«¹⁴ kaže A. Ugenti.

3. VJERNIČKA DIMENZIJA VJEROUČITELJA

Vjerujem da će se svatko sa mnom složiti da vjeronauk, zbog specifičnosti njegova sadržaja i ciljeva, ne može predavati ateist ili nevjernik. Svojim načinom života i vjerovanja, vjeroučitelj treba istinski svjedočiti ono što predaje. »Pravi katekizam

koji je širom otvoren svima, a shvatljiv i nepismenima jest baš život vjeroučitelja/katehete.«¹⁵ Prenošenje Radosne vijesti u školi i osobni vjernački rast idu zajedno. Duhovnost vjeroučitelja je jedan od preduvjeta koji pomaže da sjeme Božje riječi nade plodno tlo u srcima učenika i mladih. To naglašava i Opći direktorij za katehezu kada govori da u nutrini duhovnosti katehete treba se »nastane strpljivost i povjerenje da je sam Bog onaj po kojem se rađa, raste i plod donosi sjeme riječi Božje, posijano u dobru zemlju i obrađeno s ljubavlju.«¹⁶

Evangelist Marko jedini predstavlja prisposobu u kojoj Isus objašnjava – jednu za drugom – etape postupnog i trajnog razvoja posijanog sjemena:

»Tako, kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme na zemlju; on spava i ustaje noću i danju. Sjeme niče i raste, a da on o tome ništa ne zna. Zemlja sama od sebe donosi rod, najprije stabljiku, zatim klas – potom pun klas zrna. A kad plod dopusti, odmah primiče srp, jer je vrijeme žetve.«¹⁷

Vjeroučitelj dolazi iz konkretne crkvene zajednice. Može djelovati u toj zajednici (jer je škola na području te župe) ili nekoj drugoj. U svojem se duhovnom rastu vjeroučitelj nastoji svakodnevno pronalaziti. Duhovnost mu pomaže da bude kršćanski, pa i ljudski zreo, a ta zrelost ima u sebi i neke elemente:

11 H. R. LÜCKERT, *Konfliktpsychologie*, München – Basel 1965, str. 428, citirano prema: Ž. PULJIĆ, *Katehete – odgojitelji*, str. 32.

12 Usp. G. BITTER – G. MILLER, *Handbuch religionspädagogischer Grundbegriffe 1*, natuknica *Religionslehrer/schüler*, Kasel 1986, str. 35.

13 V. DERMOTA, *Roditeljima i odgojiteljima o odgoju*, UPT, Đakovo 1995, str. 38.

14 A. UGENTI, *Problemi mladih – sto pitanja, sto odgovora*, UPT, Đakovo 1994, str. 22.

15 A. MRVELJ, *nav. dj.* 144.

16 ODK, 289.

17 Mk 4, 26-29.

- osobno i temeljno poznavanje svoje vjere,
- pripadnost Kristu preko Crkve kao zajednice zajednicâ,
- aktivno sudjelovanje u liturgijskom životu,
- otkrivanje onoga što ujedinjuje u vjeri, a nadilazi ono što odjeljuje,
- integriranje života (ljubav prema Bogu i bližnjemu),
- prihvaćanje Isusa Krista kao smisao i temelj vlastite egzistencije,
- aktivno članstvo u crkvenoj zajednici,
- spremnost na dijalog, koja se danas jako naglašava, i to u svim dimenzijama ljudskog življenja i djelovanja,
- formiranje i razvijanje vlastite duhovnosti vlastitom molitvom, kontemplacijom, čitanjem Svetog pisma i teoloških knjiga, pohađanjem raznih seminara, duhovnih vježbi...¹⁸

Svaka katehetska cjelina ili nastavna jedinica koju vjeroučitelj poučava mora na prvom mjestu krijeviti vjeru samog vjeroučitelja. Tu vrijedi pravilo – vjeroučitelj katehizira katehizirajući prvo samoga sebe.¹⁹

Svoju duhovnost i vjernački identitet vjeroučitelj shvaća »kao trajnu dimenziju, koja skladno, jedinstveno i dosljedno zahvaća njegovu osobu, upravlja i nadahnjuje razne momente njegova djelovanja uključujući pedagoška i metodološka opredjeljenja, promičući sintezu njegova života i vjere, njegova bivanja i djelovanja, tako da čini prozirnijim i uvjerljivijim njegovu kršćansko iskustvo u zajednici«²⁰.

4. EKLEZIJALNA UKORIENJENOST VJEROUČITELJA

U prethodnoj točki, kad je riječ o vjernačko-duhovnoj dimenziji vjeroučitelja, bilo je govora i o eklezijalnosti ili crkvenosti

samog vjeroučitelja. Te dvije dimenzije se nadopunjuju i trebale bi biti uvijek zajedno. Promatrajući osobu vjeroučitelja, danas ljudi najviše vole kritizirati njegovu crkvenost i vjeru. Osoba koja se poziva samo na svoju nacionalnu i nominalnu pripadnost Crkvi²¹ i djelomičnu crkvenost, ne ispunjava sve uvjete/kriterije koji su važni za osobu koja poučava katolički vjeronauk u školama.²²

Mandat za predavanje vjeronauka u školi vjeroučitelj dobiva od svog mjesnog ordinarija, kako piše u Zakoniku kanonskog prava, kanon 805.: »Mjesni ordinarij ima pravo imenovati ili potvrditi vjeroučitelje za svoju biskupiju, a isto tako ukloniti ih ili zatražiti da se uklone, ako to zahtijeva razlog vjere ili čudoređa.«²³

Već je prije bilo naglašeno kako vjeroučitelj dolazi iz konkretne crkvene zajednice i djeluje u konkretnoj zajednici.

Kad se od vjeroučitelja traži crkvenost, postavlja se pitanje: koje on zapravo dimenzije treba imati kao vjeroučitelj i pripadnik Katoličke crkve. Vjeroučitelja moraju krasiti sljedeće dimenzije ili elementi eklezijalnosti:

- dimenzija prihvaćanja vjerskih istina,
- ritualna, odnosno liturgijsko-molitvena dimenzija,
- moralno-etička dimenzija,
- dimenzija svjedočenja u društvu, tj. biti Isusov učenik u društvu koje ga okružuje,

18 Usp. A. MRVELJ, *nav. dj.*, str. 147.

19 Usp. ODK, 239.

20 G. GATTI, *Duhovnost vjeroučitelja*, u: *RPKL*, str. 163.

21 Nakon demokratskih promjena devedesetih, u Hrvatskoj je bilo moderno biti katolik, a dokle će tako biti, unatoč promjenama vlasti, ne zna se!

22 Usp. J. ŠIMUNOVIĆ, *Der Religionsunterricht an den Schulen in Kroatien. Seine Entwicklung seit 1989* (neobjavljena disertacija), Beč 1999, str. 98.

23 *Zakonik kanonskog prava*, Glas Koncila, Zagreb 1996, kanon 805.

– dimenzija prihvaćanja crkvene organizacije i hijerarhije.²⁴

Svakoga dana trebao bi se vjeroučitelj pitati o svojoj crkvenosti. Pitajmo se i mi sada ovdje okupljeni. Ako nam je odgovor pozitivan u svih pet navedenih dimenzija, onda smo vjeroučitelji – istinski svjedoci i odgojitelji u vjeri, unutar i izvan školskih zidova. A ako nešto zanemarujemo ili djelomično ispunjavamo dimenzije crkvenosti, može se govoriti o našoj distanciranoj crkvenosti i deficitnom vjeronauku, te o tome da naše djelovanje potpomaže razvoju distanciranih vjernika, što svakako nije cilj vjeronaučne pouke.²⁵

Kako je prisutan u školi, tako vjeroučitelj treba biti aktivno prisutan i u događajima župe na području koje živi škola u kojoj on djeluje kao službenik Crkve i države. Time se ostvaruje idealan tip suvremena svjedoka i navjestitelja vjere, te svakako i odgojitelja u vjeri.

Gospodin nadbiskup, mons. Josip Bozanić, u pozdravnom je govoru na proslavi Jubileja vjeroučitelja Zagrebačke nadbiskupije, također naglasio kako je povezanost svih članova Crkve vrlo bitna. »Crkva je jaka koliko je zajedno. Zajedno s Bogom i s čovjekom!«²⁶ U zajedništvu se ispunjava Isusova želja dok je molio: »Ne molim samo za njih nego i za one koji će po njihovoj riječi vjerovati u me, da svi budu jedno. Kao što si ti, Oče, u meni, i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje da si me ti poslao!«²⁷

Opći direktorij za katehezu naglašava: »U sklopu službi i usluga kojima partikularna Crkva ostvaruje svoje evangelizacijsko poslanje, katehetska služba zauzima vrlo važno mjesto. U biskupiji je kateheza jedinstvena služba koju u međusobnoj povezanosti ostvaruju svećenici, đakoni, redovnici i vjernici laici u zajedništvu s bi-

skupom. Cijela kršćanska zajednica mora se osjećati odgovornom za tu službu. Premda svećenici, redovnici i vjernici laici zajedno ostvaruju katehezu, oni to čine na različit način, svatko prema svojim vlastitim uvjetima u Crkvi. Preko njih, a u različitosti zadaća svakoga, katehetska služba u potpunosti pruža Riječ i svjedočanstvo crkvene stvarnosti.«²⁸

»Za katehezu je odgovorna cijela kršćanska zajednica. Naime, kršćanska inicijacija ne smije biti samo djelo kateheta ili svećenika, već cijele zajednice vjernika.«²⁹

Formacija vjeroučitelja nije završena dobivanjem diplome o stručnoj spremi. Ona zapravo tek tada počinje, a traje do kraja života. Formacija je kontinuiran proces. »Formacija će trajno krijepiti apostolsku svijest katehete, njegov smisao evangelizatora. Zato on mora poznavati i živjeti konkretni evangelizacijski projekt svoje biskupijske Crkve, kao i projekt svoje župe, kako bi se uskladio sa sviješću koju partikularna Crkva ima o vlastitom poslanju«³⁰ – govori se u Općem katehetskom direktoriju, jednom od »pomoćnika« svakom navjestitelju Božje riječi na putu evangelizacije. Način na koji se najbolje njeguje i razvija apostolska svijest katehete jest poistovjećivanje s Isusom Kristom, nebeskim učiteljem i odgojiteljem svojih učenika i slušatelja.

24 Usp. J. BALOBAN, *nav. dj.*, str. 22.

25 Usp. *isto*.

26 Bilješka autora ovog priloga s proslave Jubileja vjeroučitelja Zagrebačke nadbiskupije, koja je održana u dvorani Dječakog sjemeništa na Šalati, 18. studenoga 2000.

27 Iv 17,20-21.

28 ODK 219.

29 ODK 220, i u tom smislu i CT 16.

30 ODK 239.

5. ZAKLJUČAK

Dok sam još bio bogoslov, jednom nam je u nagovoru duhovnik rekao kako se teologija uči hodajući, sjedeći i klečeći. Analogno tome, biti vjeroučiteljem, uči se hodajući, sjedeći i klečeći.

Hodajući – Vjeroučitelj je čovjek, a čovjek je socijalno biće. Da može napredovati u svojoj ljudskosti i svim dimenzijama koje ga krasi kao čovjeka, potreban mu je susret s drugima. S drugima vjeroučitelj može raspravljati i produbljivati svoj osobni stav o pozivu i vjeri, usavršavati se u metodama rada. Drugi mu može pomoći da bude prava osoba na pravome mjestu.

Sjedeći – U svom pozivu vjeroučitelj ne smije ostati na onome što je dobio kroz fakultetsku izobrazbu. Potrebno mu je permanentno obrazovanje. Svakoga dana svijet donosi nešto novo, za čim vjeroučitelj ne smije zaostajati. Svoje daljnje obrazovanje i usavršavanje vjeroučitelj provodi individualno – čitajući stručnu literaturu, dokumente Crkve i crkvenih pastira, te organizirano – pohađajući razne tečajeve, katehetske škole i seminare. Čovjek uči dok je živ, kaže naša narodna mudrost.

Klečeći – Biti vjeroučitelj uči se i klečeći, uči se moleći. Vrlo je korisno znati imati sklopljene ruke, biti u osami, u razgovoru s Bogom, po primjeru Učitelja nad učiteljima. Isus je svima nama ostavio primjer u evanđeljima kako iskrena molitva može stvarati čuda, a danas, u doba visoke civilizacije i tehnologije, istinska su čuda dobrodošla!

Biti vjeroučitelj danas, u okruženju raznih strujanja, jest velika čast i veliko povjerenje. No, ponekad zna biti i vrlo teško. Može se biti rastrojen na stotinu strana. Zna se svašta doživjeti. Svakog se sata događa nešto novo. Možda koja ljutnja ovdje, radost ondje, šokantni ulazak u razred,

želja za novim izgledom ili komadom odjeće kakav imaju naši kolege ili kolegice, novi trač, vic, pa i na naš račun...

U svemu tome osjeća se potreba da se čovjek sabere, da sve dijelove dana stavi na pravo mjesto i da im dadne smisao. Za to su nam od velike pomoći čvrste točke duše, koje nas upozoravaju da smo ipak stvoreni na sliku Stvoritelja, pred koje možemo stati, koje nam čine dobro i pomoću kojih možemo pronaći sebe. Te čvrste točke duše, ta hodočasnička mjesta su³¹:

- slike koje su nam dane da ih gledamo,³²
- pjesme koje nas ponesu iznutra,³³
- simboli koji nam pomažu nadilaziti opipljivo,³⁴
- molitve u kojima pronalazimo nebeskog Oca i sebe same,³⁵
- glazba koja nas čini mirnima,³⁶
- putevi života po kojima svakodnevno hodamo,³⁷
- prostori koji nas zaštićuju,³⁸
- mjesta na kojima se možemo pronaći i sabrati,³⁹

31 Prema H. J. SILBERBERG, *Wallfahrtsorte*, u: J. GSCHIER (ur.), *Religionspädagogik 2, Theologische Grundfragen, religionspädagogische Felder und schulischen Hilfen*, Jugend & Volk, Beč 1988, str. 256.

32 Priroda sa svojim ljepotama koja je odsjaj Božje veličanstvenosti.

33 Pjesme koje nas podsjećaju na nešto što smo doživjeli, koje nas ne ostavljaju ravnodušnima.

34 Križ, svjetlo svijetle koje nas približavaju transcendentnomu.

35 Molitva je uvijek razgovor s Bogom.

36 Melodije koje nas smiruju, ugodna klasična glazba ili instrumentalni koji u nama bude našu pripadnost Bogu.

37 Život je dar Neba koji ne živimo sami, premda više puta osjećamo da smo sami, bez Boga i njegove brige za nas.

38 Svatko od nas ima mjesto koje mu na poseban način nudi sigurnost.

39 Vlastita soba, crkva, kapelica, mjesta u prirodi.

– ljudi u čijoj blizini prestajemo biti površni brbljavi uzorci ljudskoga roda, a postajemo poštene, sveti i zahvalni.⁴⁰

Sve to pomaže da se raste u ljudskosti, napreduje u vjerničkom hodu za jedinim Učiteljem i za izgradnju zajedništva Crkve.

Sve to pomaže biti vjeroučiteljem – čovjekom na pravom mjestu i u pravo vrijeme!

⁴⁰ Ljudi u koje imamo povjerenja, a pogotovo naši istinski prijatelji koji nam pomažu da se ostvarimo i kao ljudi i kao vjernici.